

قازاق اورزاسى يېرىشىنىڭ قازاقسى

قاڭاولەكىدەن

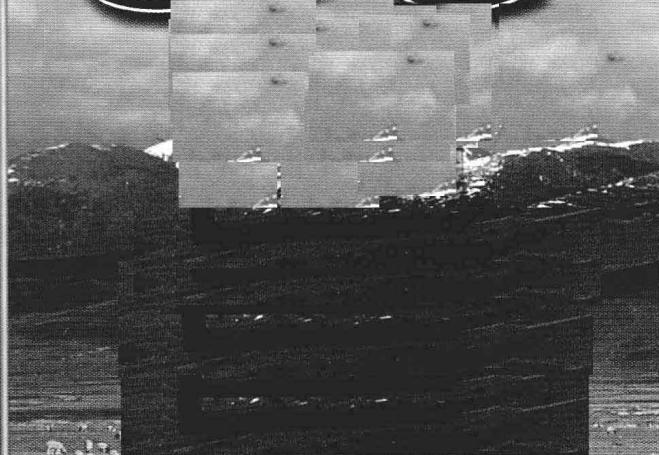

1

شىنجىڭ حالقى باپسلىقى

قارا وله گندم

شينجيانڭ حالق باسپاسى

ۈرۈمجى 2009

图书在版编目(CIP)数据

哈萨克民间文学大典·民谣 1: 哈萨克文/乌马尔汗 编.—乌鲁木齐:
新疆人民出版社, 2009.6

ISBN 978—7—228—12397—1

I. 哈… II. 乌… III. ① 哈萨克族— 民间文学— 作品综合集—
中国—哈萨克语(中国少数民族语言) ②哈萨克族—民歌—哈萨克语
(中国少数民族语言) IV. I277

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2008) 第 068241 号

责任编辑:阿 山

校 对:哈力木拉提

封面设计:夏 提 克

哈萨克民间文学大典 —

民谣 (哈萨克文)

(1)

乌马尔汗 编

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路348号 邮政编码: 830001)

新疆新华书店发行

新疆八百印务有限公司印刷

880×1230 毫米 32 开本 16.75 印张

2009 年 6 月第 1 版 2009 年 6 月第 1 次印刷

印数: 1 — 3000

ISBN 978—7—228—12397—1 定价: 25.00 元

از ۋەلتاردىڭ تاڭداۋلى كىتاپتارىن شعارة ئارنالۇغان مەمەلەكتىنىڭ قارچى ارقىلى دەممەلگەن نىشان

全国少数民族出版资金资助项目

جاۋاپتى رەداكتور: اسان ابەۋ ئۇلى
كۈررەكتەور: قالمۇرات جارمۇقامەت ئۇلى
مۇقاباسىن كوركەمەدەگەن: شاتىق اڭسا

قازاق اۇزىز ادەبىيە تەنھىمەت قازىنماسى —

قاراولەڭدەر

(1)

قۇراستىرعان: ومارقان اسىل ئۇلى

*

شىنجىباڭ حالتق باسپاسى باستىردى

(ئۇرسىجى قالاسى، وگىتۈستىك ازانىق كوشەسى، 348 – اۋلا)

شىنجىباڭ شىنجىۋا كىتاب دۇكەننىن تاراتىلدى

شىنجىباڭ باباي باسپا سىتەرى شەكتى سەرىكتىگىننە باسىلدى

فۇرمات 1/32 1230 × 880، 16.75 1 باسپا تاباق

2009 – جىل، ماۋىسىم، 1 – باسپاسى

2009 – جىل، ماۋىسىم، 1 – باسىلۇرى

تىراجى: 1 – 3000

ISBN 978 – 7 – 228 – 12397 – 1

باعاسى: 25.00 يۈان

باستادان

قازاق حالقىنىڭ اۋز ادەبىيەتى ئۆزىنىڭ كوركەمدىك - يىدەيالىق نارىمەن، ھستەتىكالىق قۇوات - تەگەۋرىنىمەن، ئۇزور - جانرلارنىڭ مولدىعىمەن، تاقىرىپتىق جانه سىۋىچەتىك بايلىعىمەن، قوعامدىق - المۇمەتتىك جانه تارىيەلىك تەرەڭ ئمان - مازمۇنىمەن ھەكشەلەندى . ول كونە تاس داۋىرىنىدە پايىدا بولىپ، تۈركىلىك تۈستى باستان كەشرگەن، ودان بەرى دە قازاق حالقىنىڭ قالىپتاسۇ تارىحىمەن بىتە قایناسىپ، بىرگە جاساپ كەلە جاتقان تەڭىدەسى جوق رۇجانى مۇرا . ول بايرىعى اتا - بابالارىمىزدىڭ نانىم - سەننەمەرنىنەن، تارىخىنان، تۈرمىس - تىرшиلىگىنەن، اسىل - ارمانى، بىيىك مۇراتىنان جان - جاقتى ماعلۇمات بەرەدى ئارى ۋىلتىق رۇجانى مادەنېتتىڭ عاسىرلار تىزبەگىنەدەگى تارىخي وزگەرسىن، ھتىكالىق سانامەن قارايلاس ئۈرۈپ وتكەن جولىن دا كوز الدىمىزغا ھەستەتە الادى . اۋز ادەبىيەتتىڭ شىعارۋىشىسى دا، تاراتۇشىسى دا، تىڭداؤشىسى دا - حالق. سوندۇقتان، ول شەن مانىنده، حالقىنىڭ ئۆز ھىشىسى بولىپ تابىلادى. ياعنى اۋز ادەبىيەتى - حالق شىعارماشىلىعىنىڭ ايرىقشا سالاسى، اۋىزشا شىعارلىپ، اۋىزشا تاراعان كوركەم ادەبىي تۈندىلاردىڭ جىينتىق اتاۋى. سونمەن بىرگە، عىلىم مەن مادەنېتتە «حالق شىعارماشىلىعى»، «حالقىنىڭ اۋىزشا ئوز ونەرى» دەيتىن ائاۋلار دا وسغان جاقىن ماعىنادا قولدانىلادى. 1846 - جىلى امىلىشىن عالىمىمۇ ۋېلىام تومس ۋىسەنغان فولكلور (اعلىشىشا حالق دانالىعى) ئوزى دە

اۋىز ادەبىيەتى اتاۋى ئۇشىن حالىقىارالىق علمىي اتاۋ رەتىننە قابىلدانغان. بۇلاردىڭ قاي - قايىسىسى دا ئېرىنىڭ ورنىنا ئېرى قولدانلىپ كەلەدى. باتىس مۇرۇپا، امەريكا، اۆستراليا حالىقتارىنىڭ وۇعىمىندا بۇل ئوزىدىڭ ماعىنناسى تىم اوْقىمىدى، ول حالىقتىڭ كىيم - كەشەك، قۇرال - جابىق، ادەت - عۇرپ، تۇرمىس - سالت، نانىم - سەننەم، سونداي- اق، ئۇرۇلى كوركەمۇنەرین (پوھزىيا، مۇزىكا، ئېي، ويۋ - ورنەك، توقىما ونەرى، ت. ب) تۇتاستاي اتاۋ ئۇشىن قولدانلىادى. بۇل جاڭىمنان العاندا ول تەك اۋىز ادەبىيەتنى عانى ھەممىس، «ەتنولوگىيا»، «ەتنو مادەننەيت» دەيتىن وۇعىمىدارمەن دە ساباقتساسىپ، ماعىنالاسىپ جاتادى. قازاق ادەبىيەت تانۋ ئىلىمىندىغا «اۋىز ادەبىيەت» دەگەن وۇعم دا «فولكلوردىڭ» وسى مانىمەن ساباقتساس دەپ قاراۋۇغا ابدەن بولادى. بۇلار ئېرىن - ئېرى تولىق سىپاتتاي بەرەدى. اۋىز ادەبىيەتن زەرتتىھەيتىن ئىلىمدى «فولكلور» دەپ اتاۋىمىزدا وسغان بايلانىستى.

ئېرى وسى وۇستانىمدى باشىلىققا الا وترىپ، قازاق ادەبىيەتنە ھېبىك سىڭىرگەن ئېرى ئولىم عالىمداردى نەشە مارتە شەكە ئۇيىستىرىپ «قازاق اۋىز ادەبىيەتنىڭ قازىناسى» دەگەن فولكلور اتاۋىنا سىيىمىدى تاقرىپتا ۋلاسپالى كىتاب پىشىرىنىڭ دەنەتكەن بار تولىق قامىتۇ. ويتكەننى، كوشىپەلى قوعامدا فولكلور بەلگىلى ئېرى ئۆمەتتىك توپتىڭ عانى شىعار ماشىلىغى ھەممىس، جالپى حالىقتىڭ حانى مەن قاراسىنا، باتىرى مەن بىيىنە، بايى مەن كەدەيىنە ورتاق ونەر، امىبەگە تىھسەلى مۇرا. سول تۇستا بۇكىل قوعام اۋىزشا ونەر مەكتەبى بولدى. وسغان لايىق اۋىز ادەبىيەتنىڭ جۇڭى دە وراسان زور بولدى. حالىقتىڭ تارىحى زەردەسى، فيلوسوفىيالىق وي - تۈيىننەر، پەداگوگىكالىق

تاجیرىيەسى، ادامىگەر شىلىك ولشەمەرى، كاسىپتىك ادەبىيەتكە ئاتان كوركەمدىك سۇرانىستارى، تەانترلىق ونەرگە تىيەسەلى ھۆسى ئۆزىز ادەبىيەتنىنە جۇكتەملدى. ئىس جۈزىنەدە ئۆزىز ادەبىيەتنىڭ اراسىپايتىن سالاسى قالغان جوق. ئېمىز بايمىرىنى اتا - بابالارمىزدىڭ وسىنداي ونەر مەكتەبىنەن جارغان بارلىق دۇنييەلەرنىڭ باسىن بىرىكتىرىپ جالپى حالقا، كەلەر ۋەپاققا، زەردىلى زەرتتەرمەندەرگە تابىس «تەۋ ماقساتىندا» «قازاق ئۆزىز ادەبىيەتنىڭ قازىناسىن» الدار ئىڭىزغا تارتىق.

قازاق ئۆزىز ادەبىيەتى ۋەلكەن تۈلعادان باسپا ئوز بەتتەرنىدە جارق كورىپ بولدى. ئېراق، ئالى دە شاشىراندى كۇيىدە. رەفورما جاساپ، ھىك اشۇدان بەرگى 30 جىل بويى شىنجىياڭ حالق باسپاسىنان اڭىز - ھەرتهگىلەر، قارا ولهڭدەر، قىسا - داستاندار، قازاق ھەشلىگى، دەنە تاربىيە، ۋەلتىق اس - تىعامىدار، ت.ب. فولكلورعا قاتىستى دۇنييەلەر ۋېبىي جارق كورىپ كەلەدى. 1979-جىلدان باستاپ «شالىن» جۇرنالىن شىعارىپ ئۆزىز ادەبىيەتنىڭ العاشقى سونى مۇرالارىن جىناب، تۈڭۈش توپتا باسلىم كورسەتتى. ئېمىز بۇل جولى وسى نۇسقالاردى نەگىزگە الا وتىرىپ جانە ھەلىمىزدىڭ ئىشى - سىرتىندا باسلىم تاپقان نۇسقالارىن سالىستىرۇ، سارالاۋ، تولىقتاۋ، رەتتەۋ ارقىلى جانزىلار بويىنشا جۇيىلۇ قۇراستىرىپ وتسىمىز.

قازاق ئۆزىز ادەبىيەتنىڭ ئۇزۇر - جانزىلارى مول جانە كۇردەلى بولىپ كەلەتنىدىكتەن جانزىلق جاافتان ئۇلۇڭ بىزىگە قىيندىق تۈدۈردى. ئۇرلى تانىمىدار ارا تالاس - تارتىستان سوڭ اقىندا، ايتىسى، اڭىز - ھەرتهگىلەر، باتالار، جاڭىلىتپاشتار، جۇمباقىنار، جىراۋچىلار جىرلارى، زالى - جارعىلار، كۈلدۈرگىلەر، قارا ولهڭدەر، قىسا - داستاندار، ماقال - ماتەلدەر، مىسال - تامىسىلدەر، تۇرمىس - سالت جىرلارى، ۋەسکەرلەر، ۋەلتىق

ويىندار، حالق اندهرى، شەجىرە، شەشەندىك سوزدەر دەپ ون سەگىز توپقا جىكتەدىك. عىلمى ئېلۇچ جا०مىنا قاتاڭ تالاپ قويغانىمىز بىن كەيىسىر وقشاۋ قالاتىن جانلاردى وسى توپتىڭ ئىڭايلى بىرىنە تەللىدىك. مىسالى: مىفتهرمىگە قايسىلار جاتادى، اڭىزدارعا قايسىلار جاتادى دەگەن سىاقتى ماسەلەلمىرىگە كەلگەندە پىكىر بىرلىكىنە كەله الماعانىدىقتان «اڭىز - ھەتكەلىمەر» دەگەن ئېرىتىپ بىرلىكىنە باسىلىمىداردىڭ جانە شەتەلدەكى ماڭىزداردا باسىلىمىداردىڭ بارىننە تاقىرىپتارعا بولىنگەن، ئىراق، مۇندايىدا ماقال - ماڭىزدار وته كۆپ قايتالانادى، ويتكەنى، قازاقلىق ئېرىتىپ باسىلىمىداردىڭ بارىنەشە ماعىنا بەرىپ، بىرەنەشە تاقىرىپتى قامتىيدى. سوندىقتان، ئىز الفاوىيت تارتىپكە سالىپ (ئىرىنىشى جولدىڭ ئېرىنىشى دېبىسىن نەگىزگەلىپ) شىعاردىق. حالق اندهرىنىڭ قاي ئىرىن الساق تا تۈشۈچ ئىڭىزى، تارىخى بار ئارى حالىقىق قاسىيەتى بويىنىشا كۆپ ۋاريانتى. ئىز حالق اراسىنا ھەك كۆپ تاراعان ئىز نەممەسە بىرەنەشە ۋاريانتىن نەگىز ھەتتىك. سونمەن بىرگە مۇمكىندىگىنىشە ھەك بایىررعى نۇسقاسىن ئۆزدى ولشەم ھەتتىك. ال، بەتاشار مەن باتالار تومىنا دا وسى ئۇردىستى ۋەستاندىق، نەگىزىنەن حالىقىق سىپات العان تۈنۈدىلاردى بەردىك. قالغان پىكىرىدى وقىرمان ئۆز قولدارىنا العان سوڭ ئىتار دەپ وسى بويىنىشا باسۇغا كەلىستىك.

شىنجىاڭ حالق باسپاسى 2008 - جىل، شىلدە

مازمونى

1.....	تۇلىك ولەڭ
30.....	کوش - قون ولەڭ
50.....	ملحابىيات ولەڭ
289.....	قىز ولەڭ
303.....	جىگىت ولەڭ
307.....	وتىرىك ولەڭ
365.....	جاڭ ولەڭ
381.....	وزەن ولەڭ
384.....	ھەمەر ولەڭ
412.....	باستاۋ ولەڭ
479.....	الڭ - قۇس ولەڭ
491.....	ارىپتنىس ولەڭ
502.....	كورس ولەڭ
515.....	وکپە - ناز ولەڭ
519.....	اتا ولەڭ

ئۇيغۇرچىلۇرىنىڭ ئەمەن ئەندىملىك

تۈلىك ولهڭ

ادىردان ايت - ايت دەسە قاشار تۈلىكى،
 قولىنداعى قۆلىق بىه وسەر جىلقى.
 ئۇيىرى قىسىراقتىڭ كوبىيىسى ھەكىن،
 قاراکوڭ، كۇمىس قۇيريق مالدىڭ كوركى.

ايتابىن ايت دەگەندە ئورت تۈلىكتى،
 ايىر وركىش تۈيەدەن جىلقى مىقتى.
 جىلقىنىڭ كۈشتىلىگى سول ھەمس پە،
 ادامى الپامسادادىي النپ وشى.

ايتابىن ايت دەگەندە تەرسىكەيدى،
 قوبىلارىم تەرسىكەيدى ورسىتەيدى.
 قوي كەلدى مالىڭدى ساۋ قالقاتايمىم،
 وترۇ بەكەر قاراپ كەلىسپەيدى.

ايتابىن بىردىن ساناب كوب اتىمىدى،
 باسقا ھەمس ئىمنىپ جۈرگەن ئوز اتىمىدى.
 جاسىنان جۈلەدە بەرمەس جۈبرىڭ ھەدى،
 ايتابىن ولهڭ قىلىپ بوز اتىمىدى.

ايداپ سالدىم جىلقىمىدى وشاعانعا،
 سالسام قۇرېق جەتپەيدى قاشاعانعا.

قالقام - اۇز جىلىقىشنى ھىكە الارسىڭ،
جاۋىدراپ ھى كۆزىڭ قوي ساۋغاندا.

الاسانى تامى دا الاسانى،
الاسانى جايىلىپ مال اسادى.
قراتىنان قىقۇلاب سالسام انگە،
مالعا تولى جايلاۋغا جار اسادى.

اق سەركە اي ئۆمىزدى قوي باستايىدى،
الشاخىداب قوي شىنده ويقاستايىدى.
مال باعىپ كەشكە تامان ورالغاندا،
المستان ساۋىلەتايىم كوز تاستايىدى.

ساۋ سۈيرەپ اكەتتى كونەگىمدى،
جدل ۋىشىرىپ اكەتتى جىلدەگىمدى.
سيىر تەۋىپ سىندىرىدى شەلەگىمدى،
كۇنە ساۋىپ ئۆشى ھم كەرەگىمدى.

ات قايدا اق باقايىدai شاپىاي جەلگەن،
وقدىرعا جەم جىرىننە ئۆزى كەلگەن.
تۈسکەندە تالاي رەت قىز قۇرارعا،
وندرىن اق باقايىدىڭ قىز دار كورگەن.

اتىمنىڭ كەكىلىنە ۋىكى تاقتىم،
بولىسن دەپ مالىم سەمىز تاۋعا باقتىم.
قالقانىڭ اوچىلىنا بارغانمدا،
اتىمنىڭ باسنى تارتىپ جورعالاتقىم.

.....

اۋىل كوركەم كورىنەر جوتادىعى،

جارسار تاققان ۋىكى بوتادىعى.

ۋرى مەنەن بورىدەن امان بولسىن،

قورادىعى قويىمىز وتارادىعى.

اتىمدى ارقاندايمىن قازىق قاعىپ،

ساقتايىمىن ۋېيلاردان باعىپ - باعىپ.

اتىمدى ارقانداۋلى ۋركىتەرسىڭ،

شاشىڭا سىلدىرلا تىپ شولپى تاعىپ.

اتىڭىز اۇناقشىدى شەمىرىشەك پە؟

ھم دايىن بۇل اۋىلدا شەمىرىشەككە.

اتىڭىنىڭ شەمىرىشەگىن ئىپ بەرەر،

جالىنسالىڭ اۋىلدادى كەلىنىشەككە.

3

اتىمدى استىمدادىي تىغىلاادىم،

تىغىلاپ وزەن سۇدۇي جاعالادىم.

بولسىن دەپ جىلقيم امان ئىت پەن قۇستان،

ئۇيرىن قىسىراقتىڭ ارالادىم.

اۋىلىم كوشىپ بارادى اق قاۋلانعا،

جاپاپى ارىق، تاي سەمىز كۆپ ساۋغانعا.

اينالىسوقتاتپ قاسىڭنان شىغا المايىمىن،

اق بىلەكتى سىبانىپ قوي ساۋغاندا.

بازاردان ئىپ كەلگەن قىزىل گۈلشە،

قامشىلاپ جىلان باۋىر ئۈلدۈل ئەمنىشى.

جەز تاڭدای، بۇلىبۇل كومەي اقىن بولساڭ،

شەعىپتى سىير قايدان سونى ئېلىشى؟

.....

بازاردان الیپ کەلگەن اقشىم ئوز بار،
شىنده اقشىم ئوزدىڭ برعاي كەز بار.
كەم اقل سەن بىلمەسىڭ مەن ايتايسىن،
شىعىپتى سىر سۇدان دەگەن ئوز بار.

بازاردان الیپ کەلگەن قىزىل گۈلشە،
قامشىلاپ جىلان باۋىر ئۆلدۈل ئىمنىشى.
كۆسلىگەن كۆمەكەيىڭ اقىن بولساڭ،
شىعىپتى قويلار قايدان سونى ئېلىشى؟

بازاردان الیپ کەلگەن اقشىم ئوز بار،
شىنده اقشىم ئوزدىڭ برعاي كەز بار.
قالقاتاي، سەن سوراساڭ مەن ايتايسىن،
شىعىپتى قوي بەيىستەن دەگەن ئوز بار.

بازاردان الیپ کەلگەن قىزىل گۈلشە،
قامشىلاپ جىلان باۋىر ئۆلدۈل ئىمنىشى.
الدىڭ اقىن بولساڭ سالا ايتايسىن،
شىعىپتى جىلقى قايدان سونى ئېلىشى؟

بازاردان الیپ کەلگەن اقشىم ئوز بار،
شىنده اقشىم ئوزدىڭ برعاي كەز بار.
كەم اقل سەن بىلمەسىڭ مەن ايتايسىن،
شىعىپتى جىلقى جەلدهن دەگەن ئوز بار.

بازاردان الیپ کەلگەن قىزىل گۈلشە،
قامشىلاپ جىلان باۋىر ئۆلدۈل ئىمنىشى.
جز تاڭدای، كۆمىس كۆمەي اقىن بولساڭ،
شىعىپتى ھشكى قايدان سونى ئېلىشى!

.....

بازاردان الپ کەلگەن اقشىم ئوز بار،
شىننەدە اقشىم ئوزدىڭ برعايى كەز بار.
قالقاتاي سەن بىلمەسەڭ مەن ايتاين،
شىعىپتى ھشكى تاستان دەگەن ئوز بار.

بازاردان الپ کەلگەن اقشىم ئوز بار،
شىننەدە اقشىم ئوزدىڭ برعايى كەز بار.
كەم اقىل سەن بىلمەسەڭ مەن ايتاين،
شىعىپتى تۈيە سوردان دەگەن ئوز بار.

بارغاندا سارجا ياللاقعا كوتەرەم قوي،
تۇبىنەدە مال بولمايدى جوته لگەن قوي.
بار بولسا اوپلىڭدا وسىنداي قوي،
قالقاتاي، جىناب الپ تويىڭا سوي.

5

باسغان مىڭ جىلقىنى قايقاڭ بىه،
كوتەرگەن اوئر جۇكتى اتان تۈيە.
كەتكەندە اوپلىڭ الس قىيماس قالقام،
تۈيەمدى كوشىن سايىن سەن جەتلە.

باسinan قوي سۇزاردىم ئولدىرى بۇلاق،
ماڭرار مەنسى ولسە جەتىم لاق.
جۇمباغىن مال ولەڭنىڭ ايتسام بىردىن،
شەشىمن تابۇ سىزگە قىىنراق.

بوز اتم جاس كۈنىنە قارا كوك - تى،
قارا كوك جىلقى شىننە بولار تەكتى.
ايتا بەر بوز اتىخى ئىر - ئىر باستان،
ولەڭشى جان كەنسىڭ سوزگە ھېتى.

.....

بوز اتنىڭ بويدياي تالاي بوي دەنەسى،
ادامنىڭ قولقا، جۇرەك جان دەنەسى.
بوز اتنىڭ بار مۇشەسىن ولەڭ قىلسام،
شىقپاسىن ارىپتەستىڭ سوندا مىسى.

بوز اتنىڭ بويدياي تالاي بەلدەمەسى،
قولقا، جۇرەك ادامنىڭ جان دەنەسى.
بوز اتنىڭ بار مۇشەسىن ولەڭ قىلسام،
قوزادى شىن اقىننىڭ دەلەبەسى.

بوز اتنىڭ بويدياي تالاي باسىندايىشك،
ەملىدىڭ ورقاش - ورقاش تاسىندايىشك.
كەز بولغان قىۋادا قوس ارىپتەس،
قارا ولەڭگە كەلگەندە تاسقىندايىشك.

بوز اتنىڭ سەكىلدىسىڭ ارقاسىنداي،
سېرىڭ بار قاتپارلانغان قۇز تاسىنداي.
كەلگەندە قارا ولەڭگە دەس بەرمەيىشك،
قىيانىڭ قۇزىعنۇن ۋشىپاس جارتاسىنداي.

بوز اتنىڭ بويدياي تالاي جالىنىدaiىشك،
ەشىكىمنەن ولەڭ سوراپ جالىنبىايىشك.
كەز بولغان قىۋادا قوس ارىپتەس،
ولەڭ سوزگە كەلگەندە ارىنىدaiىشك.

بوز اتنىڭ بويدياي تالاي قۇيرىعىسىڭ،
سايراعان سلخارانىڭ بۇلبۇلىسىڭ.
كەز بولغان قىۋادا قوس ارىپتەس،
ولەڭنىڭ شالدىقپايتىن دۇلدۇلىسىڭ.

بوز اتنىڭ بويىداي تالاي تىلىننده يىسىڭ،
قىرمىزى قىزىل گۈلدەي كۈلىمدى يىسىڭ.
قورىمنان اڭدىپ باسقان قارا كىردىي،
قارا ولهڭكە كەلگەندە سۈرنىبە يىسىڭ.

بوز اتنىڭ بويىداي تالاي بوعىنداي يىسىڭ،
كەلىنىشەكتىڭ تانا - مونشاڭ شووعىنداي يىسىڭ.
ارىپتەس ئىلىڭ شەشمەن، ئوزىڭ وتىرىز،
مىرىشتىڭ دالدەپ انقان وعىنداي يىسىڭ.

بوز اتنىڭ بويىداي تالاي جونىنداي يىسىڭ،
جايلاؤدىڭ جائىأاشلىغان گۈلىنىدە يىسىڭ.
كەز بولغان قىۋادا قىيماس قالقا،
لەجىرتىپ جۇرەكتى كۈلىمدى يىسىڭ.

بوز اتنىڭ بويىداي تالاي ساۋىرىسىڭ،
ساۋىرغا جاراما ساڭ جاۋىرىسىڭ.
كوز الماي سالغان قاراپ وترغانىم،
قۇربىنىڭ ئوزىڭ تەڭدەس ئاتاۋىرىسىڭ.

بوز اتنىڭ بويىداي تالاي تۈياغىسىڭ،
جايقالغان سازداۋاتتىڭ قىياغىسىڭ.
شىن كوئىل، شىن پېيىلىم اۆدى وزىڭ،
سوزىڭدە ۋاعدىلى تۇرامىسىڭ؟

بوز اتنىڭ بويىداي تالاي قۇلامىسىڭ،
جايلاؤدىڭ قاۋلاپ وسکەن قۇرامىسىڭ.
انشەين ايتا سالغان ئوز بولماسىن،
اوھلى ئوزىڭ سەرتتە تۇرامىسىڭ؟

بوز اتنىڭ بۇلاڭدایىسىڭ قۇيرىعىنداي،
كىم كونبەس جارانقانىڭ بۇيرىعىنا - اي.
قالاساڭ ئىلىپ ال جونەلەر ھم،
التابىدىڭ اقىقتى قىرانىنداي.

بوز اتنىڭ بويىدai تالاي تاڭدایىسىڭ،
كىم بىلدەدى بار ھەمن قاندai ئىسىڭ؟
قىراندai مەنى ئىلىپ جونەلتىن،
باسقا قىزدان باىرىم قورقامىسىڭ؟

بوز اتنىڭ تالاي ماڭدایىسىڭ،
سۈلۈدىڭ كىم سۈيىمەيدi تاڭداؤلىسىن.
اڭدىپ باس اىياعىڭدى دەگەن قايىدا،
كىم بىلدە بار ھەمن قاندai ئىستىڭ؟

بوز اتنىڭ بويىدai تالاي تىسىندهيىسىڭ،
ارپىتەس مەنى نەگە تۈسنىبەيىسىڭ.
قالىتىراپ قوشىرىلمائى جاقىن وتر،
جىلىنساڭ قىزۇئىما ۋىسنبەيىسىڭ.

بوز اتنىڭ بويىدai تالاي كوزىندهيىسىڭ،
اىشاعىي ساۋاداگەردىڭ بوزىندهيىسىڭ.
شىن كۆڭلە، شىن پېلىلىڭ مەنە بولسا،
ارپىتەس نە سەبەپتى كورىنېيىسىڭ؟

بوز اتنىڭ بويىدai تالاي تاناۋىسىڭ،
جىڭكتىنىڭ كوردىم مەن دە تاڭداؤلىسىن.
ۋىسنسام جۇرەگىمى قولىما ئىپ،
قۇانىشتان وت بولىپ جانبایىمىسىڭ.